

EDITURA PARALELA 45

Colecția **SUBIECTE POSIBILE**

Lucrarea este elaborată conform programei școlare în vigoare pentru bacalaureat.

Redactare: Amalia Mărășescu
Tehnoredactare: Carmen Rădulescu
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ABRUDAN, IOAN

**Bacalaureat : geografie : teme recapitulative - 30 de teste, după
modelul M.E.N. / Ioan Abrudan, Sanda Bulgărean. - Pitești : Paralela 45,
2019**

ISBN 978-973-47-3066-7

I. Bulgărean, Sanda

91

Copyright © Editura Paralela 45, 2019

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Ioan Abrudan

Sanda Bulgărean

Bacalaureat Geografie

Teme recapitulative
30 de teste, după modelul M.E.N.

Editura Paralela 45

Cuvânt-înainte

Prezenta lucrare reprezintă, fără îndoială, un instrument util de lucru pentru toți acei absolvenți ai clasei a XII-a care au decis să susțină una dintre probele examenului de bacalaureat din disciplina Geografie. În același timp, cadrele didactice, profesori de geografie, pot utiliza întreg conținutul lucrării în activitatea de predare, evaluare, cu atât mai mult cu cât ea cuprinde o multitudine de itemi și de elemente cartografice al căror conținut respectă ordinea din programa școlară.

Întrebările au grade de complexitate, dificultate și detaliere ridicate, făcând posibilă, pe de o parte, familiarizarea elevilor cu exigențele evaluărilor cuprinse în baremele elaborate la nivel național, iar pe de altă parte, însușirea noțiunilor, proceselor și fenomenelor geografice, precum și a competențelor ce trebuie dobândite, într-o înlanțuire logică, sistemică, obligând elevii să facă legături logice, să înțeleagă procesele și fenomenele geografice. Întrebările apelează la atenția elevilor, sunt precise și clar formulate, excluzând ambiguitățile și echivocul.

Itemii folosiți alternativ respectă fidel tipologia cuprinsă în variantele de subiecte pentru examenul de bacalaureat: itemi obiectivi (itemi de tip pereche, itemi de grupare, itemi cu alegere multiplă), itemi semiobiectivi (itemi de completare), precum și itemi subiectivi (itemi de tip eseu structurat).

Lucrarea este structurată în trei părți:

- Partea I – cuprinde aplicații la fiecare temă din programa de bacalaureat.
- Partea a II-a – oferă 30 de modele de teste finale care acoperă toate conținuturile propuse de programa de examen.
- Partea a III-a – oferă răspunsuri la aplicațiile din prima parte, precum și bareme detaliate pentru testele finale, dând astfel posibilitate elevilor să-și verifice propriile rezultate, să-și identifice nivelul și stadiul competențelor formate, calitatea cunoștințelor acumulate, să se autoevalueze permanent.

În speranța că în pregătirea examenului de bacalaureat și nu numai, elevii și cadrele didactice vor opta pentru consultarea și aprofundarea acestei lucrări, le dorim tuturor mult, mult succes!

Autorii

Programa de examen pentru disciplina Geografie

COMPETENȚE DE EVALUAT

1. Utilizarea corectă și coerentă a terminologiei specifice domeniului pentru prezentarea aspectelor definitorii ale spațiului european și național
2. Identificarea poziției elementelor de geografie fizică și umană ale Europei, ale României și ale Uniunii Europene, reprezentate pe hărți
3. Explicarea unor succesiuni de fenomene și procese naturale din mediul înconjurător (geografic), la nivelul continentului și al țării noastre
4. Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității geografice a Europei, a Uniunii Europene și a unor țări
5. Analiza geografică a componentelor naturale și sociale ale unui teritoriu la nivelul continentului și al țării noastre
6. Prezentarea caracteristicilor de geografie fizică și umană ale unui teritoriu
7. Prezentarea comparativă a elementelor de geografie fizică și umană din Europa și din România
8. Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător la nivelul continentului, al Uniunii Europene și al României, prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice
9. Prelucrarea informației: transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text sau în tabel etc.
10. Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc.)
11. Rezolvarea de probleme

CONȚINUTURI

Geografie. Europa – România – Uniunea Europeană (clasa a XII-a)

A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ

1. Spațiul românesc și spațiul european
2. Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României:
 - relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief);
 - clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică);
 - hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră;
 - învelișul biopedogeografic;
 - resursele naturale.
3. Elemente de geografie umană ale Europei și ale României:
 - harta politică a Europei; România ca stat al Europei;
 - populația și caracteristicile ei geodemografice;
 - sistemul de orașe al Europei;
 - activitățile economice – caracteristici generale;
 - sisteme de transport.

Teme recapitulative

A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ

1. Spațiul românesc și spațiul european

I. Completați spațiile libere din propozițiile de mai jos cu informația corectă:

1. Europa și Asia formează o masă continentală denumită ...
2. Limita dintre Europa și Asia este dată de Munții ...
3. Istmul ponto-baltic desparte Europa continentală de Europa ...
4. Țările baltice situate în Europa Nordică se numesc, dinspre nord spre sud: ..., ... și ...
5. Față de istmul ponto-baltic, România este situată spre ...
6. Ponderea reliefului carpatic, raportat la teritoriul țării noastre, reprezintă aproximativ ...%.
7. Pe Glob, România este situată la jumătatea distanței dintre ... și ...
8. Reprezintă o graniță în totalitate fluvială, granița României cu statul numit ...
9. Cea mai vestică localitate din țara noastră este localitatea ...
10. Se desfășoară pe direcția NE-SV granița României cu ...
11. O mică parte din granița de nord a României este realizată de râul ...

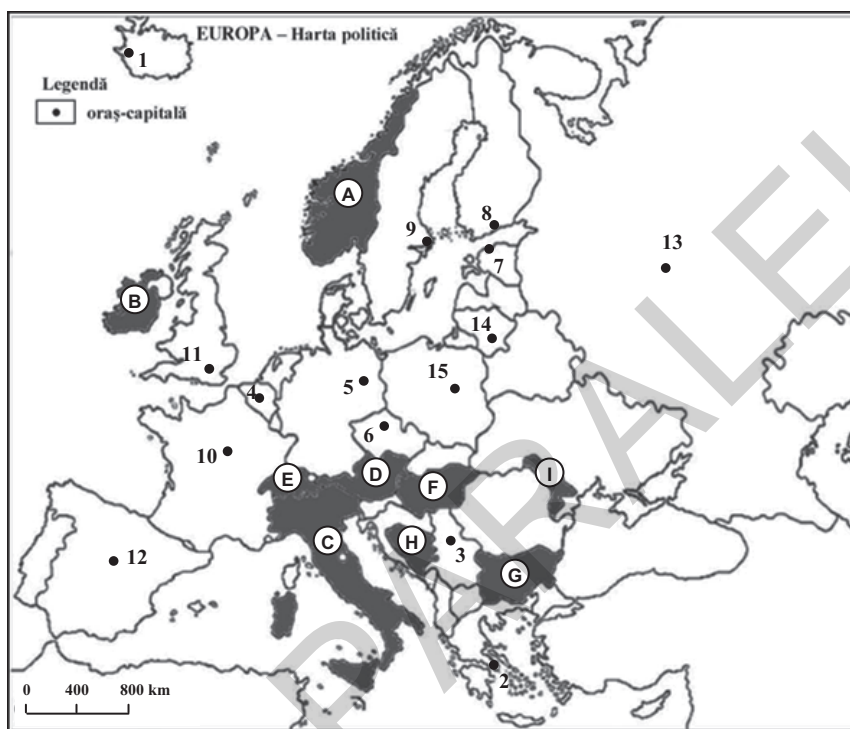
II. Citiți cu atenție afirmațiile de mai jos și încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Punctul extrem vestic al Europei este:
a. Capul Nord; b. Capul Matapan; c. Capul Roca; d. Insula Creta.
2. Reprezintă caracteristici ale continentului Europa:
a. țărmurile foarte sinuoase și existența unor mări interioare;
b. lipsa peninsulelor și prezența unui număr mare de insule;
c. masivitatea continentului și vechimea mare a formelor de relief;
d. organizarea naturală pe fâșii latitudinale, paralele și masivitatea continentului.
3. Caracterul „pontic” al țării noastre este dat de:
a. ieșirea României la Marea Neagră;
b. prezența reliefului glaciatic;
c. deschiderea largă spre Câmpia Panonică;
d. situarea celei mai mari părți din lanțul carpatic pe teritoriul țării noastre.
4. Poarta de intrare a fluviului Dunărea în țara noastră o constituie localitatea:
a. Zimnicea; b. Baziaș; c. Drobeta-Turnu Severin; d. Moldova Nouă.
5. În Europa, România are o suprafață apropiată cu cea a statului:
a. Luxemburg; b. Rusia; c. Grecia; d. Uganda.
6. Caracterul temperat al climatului Europei este dat de:
a. poziția pe continent; b. curenții oceanici;
c. dispunerea principalelor trepte de relief; d. poziția pe glob.
7. Centrul geometric al României este situat în apropierea intersecției dintre:
a. paralela de 45° lat. N și meridianul de 25° long. E;
b. paralela de 46° lat. N și meridianul de 25° long. E;
c. paralela de 45° lat. S și meridianul de 25° long. V;
d. paralela de 46° lat. N și meridianul de 45° long. E.
8. România este situată, în cadrul continentului, în:
a. Europa Nordică; b. Europa Sudică; c. Europa Centrală; d. Europa Estică.

Teste după modelul M.E.N.

Testul 1

Subiectul I (30 de puncte)

Harta de mai sus se referă la subiectul I A – E. Pe hartă sunt marcate state (cu litere) și orașe-capitală (cu numere).

A. Precizați:

1. numele statelor marcate, pe hartă, cu literele B și D;
2. numele orașelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele 12 și 14.

4 puncte

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Statul marcat, pe hartă, cu litera A are ieșire la Marea ...
2. Cel mai nou stat membru al UE se învecinează spre nord cu statul marcat, pe hartă, cu litera ...
3. Statul marcat, pe hartă, cu litera G ocupă partea nordică a Peninsulei ...

6 puncte

C. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Munții Penini sunt situați pe teritoriul statului a cărui capitală este marcată, pe hartă, cu numărul:
a. 11 b. 2 c. 12 d. 10 **2 puncte**
2. Orașul marcat, pe hartă, cu numărul 8, este capitala statului:
a. Norvegia b. Finlanda c. Suedia d. Estonia **2 puncte**
3. Fluviul Po (Pad) străbate partea nordică a statului marcat, pe hartă, cu litera:
a. D b. E c. F d. C **2 puncte**
4. Valoare ridicată a densității medii a populației se înregistrează în statul marcat, pe hartă, cu litera:
a. A b. C c. G d. I **2 puncte**

5. Orașul-capitală situat la cea mai mare latitudine, de pe teritoriul Europei, este marcat, pe hartă, cu numărul:

- a. 9 b. 8 c. 1 d. 13 **2 puncte**

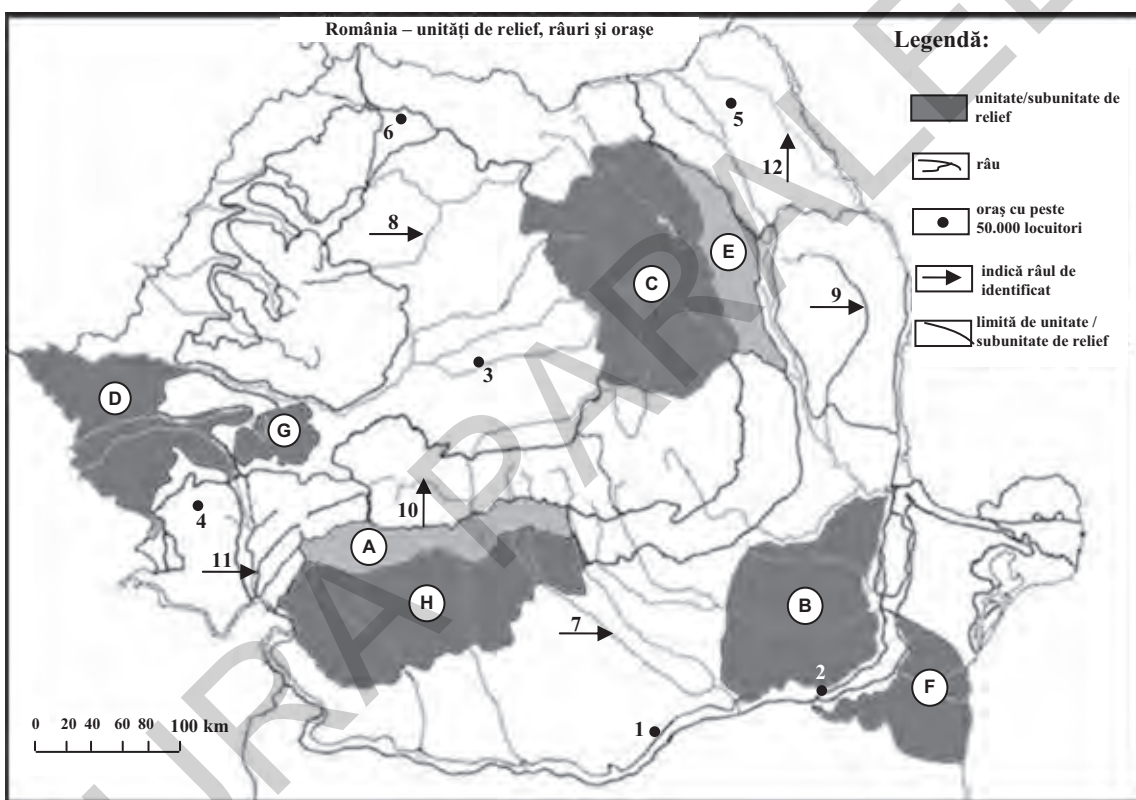
D. Precizați trei deosebiri între clima statului marcat, pe hartă, cu litera A și clima statului marcat cu litera G.

Nota 1: Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente de climă: tip de climă, temperaturi medii anuale, precipitații medii anuale, vânturi, factori care determină și influențează clima, amplitudine termică.

Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ și nu separat. **6 puncte**

E. Precizați două argumente care să demonstreze că statul marcat, pe hartă, cu litera C prezintă un sistem de transport diversificat, funcțional și modern. **4 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Harta de mai sus se referă la subiectul II A – E. Pe hartă sunt marcate unități de relief (cu litere), orașe (cu numere de la 1 la 6) și râuri (cu numere de la 7 la 12).

A. Precizați:

1. numele râurilor marcate, pe hartă, cu numerele 11 și 12;
2. numele orașelor marcate, pe hartă, cu numerele 1 și 3.

4 puncte

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Lacul Vidra a fost amenajat pe râul marcat, pe hartă, cu numărul ...
2. Cel mai important centru siderurgic din perioada interbelică este orașul marcat, pe hartă, cu numărul ...
3. Crovurile sunt forme de relief care apar frecvent în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera ...

6 puncte

C. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

- Relieful vulcanic este cel mai bine reprezentat în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:
a. G b. A c. C d. F **2 puncte**
- Unitatea montană în care s-a dezvoltat un oraș mare este situată la sud de unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:
a. C b. G c. A d. H **2 puncte**
- Temperaturi medii anuale de peste 11°C sunt specifice unității de relief marcate, pe hartă, cu litera:
a. A b. E c. H d. F **2 puncte**
- Sare și petrol se exploatează din unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:
a. A b. B c. D d. E **2 puncte**
- Reprezintă un centru al industriei metalurgiei neferoase orașul marcat, pe hartă, cu numărul:
a. 5 b. 6 c. 3 d. 4 **2 puncte**

D. Precizați două deosebiri și o asemănare între relieful unității marcate, pe hartă, cu litera C și relieful unității marcate cu litera G.

Nota 1: Deosebirile și asemănarea se pot referi la oricare dintre următoarele aspecte ale reliefului: mod de formare, tipuri de roci pe care s-a format relieful, altitudini, înclinare, fragmentare, tipuri de relief.

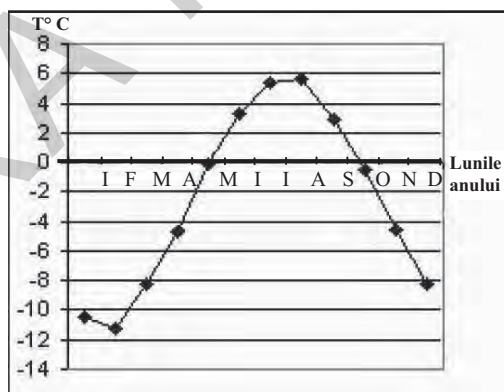
Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele două deosebiri și asemănarea vor fi prezentate comparativ și nu separat. **6 puncte**

E. Prezentați:

- o cauză care explică valorile mici ale precipitațiilor medii anuale din unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera F;
- un factor care a determinat amplasarea unei mari termocentrale în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera H. **4 puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Graficul de mai jos se referă la subiectul III A – B și prezintă evoluția valorilor temperaturii medii lunare la o stație meteorologică din Munții Carpați.

A. Precizați:

- luna în care se înregistrează valoarea maximă a temperaturii medii lunare;
- luna în care se înregistrează valoarea minimă a temperaturii medii lunare;
- valoarea maximă a temperaturii medii lunare;
- valoarea minimă a temperaturii medii lunare.

4 puncte

B. Precizați:

- modul de calcul al temperaturii medii anuale;

2. numărul de luni în care valoarea temperaturii medii lunare este negativă;
3. un factor determinant al variației temperaturilor medii lunare.

6 puncte

C. Pentru Bulgaria, precizați:

1. un stat vecin, membru al UE;
2. două unități de relief;
3. un tip de climă;
4. două râuri sau fluvii;
5. un oraș-port maritim și un oraș-port fluvial;
6. o cultură agricolă tradițională;
7. o regiune turistică.

10 puncte

Tabelul de mai jos se referă la subiectul III D și cuprinde date referitoare la numărul de locuitori și suprafața statelor Portugalia și Suedia.

Statul	Suprafața (km ²)	Populația (nr. loc.)
Portugalia	92.390	9.016.595
Suedia	449.960	10.605.871

D. Precizați:

1. valoarea densității medii a populației, calculată pentru fiecare stat în parte;
2. o cauză care determină diferența de densitate a populației dintre cele două state.

6 puncte

E. Precizați doi factori care au condus la creșterea suprafețelor afectate de degradarea accentuată a terenurilor în Europa Centrală.

4 puncte

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Programa de examen pentru disciplina Geografie	7
Teme recapitulative	9
A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ	9
1. Spațiul românesc și spațiul european.....	9
2. Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României	12
3. Elemente de geografie umană ale Europei și ale României.....	27
4. Mediu înconjurător și peisaje.....	38
5. Regiuni geografice în Europa și în România	40
6. Țările vecine României	41
B. ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	43
1. Formarea Uniunii Europene. Evoluția integrării europene.....	43
2. Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene	44
3. Statele Uniunii Europene	45
4. România ca parte a Uniunii Europene	47
5. Problema energiei în Uniunea Europeană și în România	47
C. EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ	48
Teste după modelul M.E.N.	50
Bareme de evaluare și notare	165
Teme recapitulative.....	165
Teste după modelul M.E.N.....	176